

Tartási követelések - Szlovákia

 Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [sk](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

TARTALOMJEGYZÉK

- 1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?
- 2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?
- 3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?
- 4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?
- 5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?
- 6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?
- 7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?
- 8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?
- 9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?
- 10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?
- 11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre
- 12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?
- 13 A kötelezett helyett megelőlegezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?
- 14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:
 - 14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?
 - 14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?
- 15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:
 - 15.1 Intézhetek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?
 - 15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?
- 16 Köti-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?
- 17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?
- 18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?
- 19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A tartásdíjak és a tartási kötelezettségek közvetlenül a családról szóló, és egyes más jogszabályokat módosító 36/2005. sz. törvényen („Családjogi törvény”) alapulnak. A Családjogi törvény alapján a tartási kötelezettségek a következő formákat ölthetik:

- a) a szülők tartási kötelezettsége gyermekeik irányában;
- b) a gyermekek tartási kötelezettsége szülei irányában;
- c) más rokonok között fennálló tartási kötelezettség;
- d) a házastársak között fennálló tartási kötelezettség;
- e) tartásdíj;
- f) egyedülálló anya részére fizetett támogatás tartásra és bizonyos költségei fedezésére.

A tartás fogalma tágabb értelemben a gazdasági természetű családjogi viszonyokat a családjog vagyoni viszonyokkal foglalkozó területén helyezi el. E tekintetben különösen fontos hangsúlyozni azt, hogy az ilyen vagyoni viszonyok személyes családjogi viszony fennállását feltételezik.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A szülők tartási kötelezettsége gyermekeik irányában olyan jogi kötelezettség, amely **mindaddig fennáll, amíg a gyermekek képtelenek saját ellátásukról gondoskodni. Az a tény, hogy egy gyermek teljesítette** a tankötelezettségét, nem szükségképpen jelenti azt, hogy megszerezte a saját szükségleteinek biztosítására vonatkozó képességét. Az, hogy a szülőknek van-e további tartási kötelezettségük a gyermekeikkel szemben, függ a gyermek képességeitől, lehetőségeitől és anyagi helyzetétől azon időszak alatt, amíg a gyermek a jövőbeli munkájához szükséges tanulmányait végzi, például nappali tagozatos egyetemi hallgató. **A tartási kötelezettség fennállásának időtartama tekintetében a nagykorúságnak nincs jogi vonzata. Esetenként változik az az időpont, amikor egy gyermek jogilag „képesé válik a saját ellátására”,** és a bíróságnak minden ilyen esetet egyedileg kell érdemben megvizsgálnia. Az önmaga ellátására való képességet tágabb értelemben kell vizsgálni, hogy az magába foglalja az összes szükséglet vagy megélhetési költség saját pénzből történő fedezésének a képességét. E képességnek fenntarthatónak kell lennie. Az eseti jövedelemre nem alapozható annak megállapítása, hogy valaki képes a saját szükségleteinek kielégítésére.

A gyakorlatban a bíróságok figyelembe veszik azt a tényt, hogy a szülő tartási kötelezettsége rugalmas, mivel a vérségi kapcsolatok időben nem korlátozottak, így ez a kötelezettség ismét feléledhet például akkor, ha a gyermek úgy dönt, hogy később folytatja a tanulmányait, vagy ha nem veszik fel rögtön a középiskola befejezése után az egyetemre. Az ítélkezési gyakorlat szerint – figyelemmel a friss diplomások és végzetek foglalkoztatási lehetőségeinek jelenlegi korlátaira – a gyermek további szakképzésének tekinthetők az olyan további tanfolyamok, amelyek később képessé tehetik őket arra, hogy munkahelyet találjanak a korábbi tanulmányaiktól eltérő területen.

A tartási kötelezettség megszűnésének megítélése könnyebbé válik, ha egy gyermek alkalmazottként, vállalkozóként stb. rendszeres jövedelemre kezd el szert tenni. Figyelemmel a munkaerőpiaci helyzetre, a sokkal több képzési formára és oktatási intézményre, a tanultak gyakorlatban történő kamatoztatásához a nyelvtanulás szükségességére, az átképző tanfolyamokra, a továbbképzésre, a külföldi tanulmányokra és a magasabb szintű képzettség szükségességére, egyre nehezebb lesz a bíróságok számára annak a pillanatnak a meghatározása, amikor a gyermek már képes saját maga ellátására. E képzési formák némelyikének (továbbképzések) finanszírozása elvárható lehet, különösen, ha az eltartó szülő jelentős anyagi forrásokkal rendelkezik. Ezzel párhuzamosan figyelembe kell venni a gyermek képességeit és tehetségét a jövőbeli munkájához szükséges, megfelelő képességek elsajátítása terén. Jogos azonban az az elvárás, hogy a gyermek ezeket a képességeket már idejekorán sajátítsa el, hogy így elkerülhető legyen a szülői tartással való visszaélés, amely egyszerűen a munkakerülésből fakad (és például abban nyilvánul meg, hogy a gyermek szándékosan veszíti el a munkahelyeit).

A 18 éves korhatár eljárási szempontból bír jelentőséggel. A gyermek nagykorúságának elérése előtt a bíróság hivatalból indíthatja meg a tartási pert, e korhatár után viszont csak kérelemre járhat el. A nagykorú gyermek által benyújtott kérelem irányulhat az egyik vagy mindkét szülővel szemben, és abban fel kell tüntetni a kért tartás összegét és azt az időpontot, amiktől annak folyósítását a gyermek kéri. A bíróságnak szigorúan a kérelem keretei között kell elbírálnia a nagykorú gyermek által benyújtott tartási keresetet, mivel ebben az esetben a bíróság nem kiskorú gyermek védelmében jár el a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 176. és további cikkei alapján, hanem rendes peres eljárásban.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

Ha a kötelezett és a jogosult nem tud megegyezni, akkor a tartási kötelezettségről az illetékes kerületi bíróság dönt. A szülőknek a kiskorú gyermekekkel szembeni tartási kötelezettségére vonatkozó esetek kivételével a bíróság eljárása a jogosult (a felperes) által a kötelezett (az alperes) ellen előterjesztett kereset alapján indul meg. A kiskorú gyermek tartására vonatkozó eljárást a bíróság hivatalból kezdeményezheti (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 81. cikkének (1) bekezdése alapján), mivel ezekben az esetekben a bíróság köteles a kiskorú érdekeit védeni.

A bíróság előtti eljárásban önálló fél lehet bárki, aki saját cselekményei útján képes jogok szerzésére és kötelezettségek vállalására (azaz perbeli cselekvőképességgel rendelkezik). Azt a természetes személyt, aki saját jogon nem jelenhet meg a bíróság előtt (például kiskorú), a törvényes gondviselőjének kell képviselnie (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 22. cikke).

A törvényes képviselő mellett a polgári eljárásról szóló törvénykönyv különbséget tesz még a felek meghatalmazáson alapuló eljárásbeli képviselője és a bíróság határozatán alapuló képviselője között.

A kiskorú gyermeket nem képviselheti egyik szülője sem olyan esetekben, amikor a szóban forgó jogcselekmény ellentétben vezethet a szülők érdekei és a kiskorú gyermek érdeke, vagy az ugyanazon szülő által képviselt több kiskorú gyermek érdekei között. Ilyenkor a bíróság úgynevezett eseti ügygondnokot jelöl ki, hogy képviselje a gyermeket az eljárás vagy egy adott jogcselekmény során.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

Lásd a 3. kérdésre adott választ.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

Az illetékességet a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 84–89b. cikke határozza meg. A hatáskört a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 9–12. cikke határozza meg. Első fokon mindig a kerületi bíróságok illetékesek (a polgári eljárásról szóló törvénykönyvben szabályozott esetek kivételével). Általában az a bíróság jár el, amelynek illetékességi területén az alperes (vagyis az, aki ellen a kérelem irányul) lakik, tehát az alperes rendes bíróságán alapuló illetékességi szabályt kell alkalmazni. Az alperes ügyében az a rendes bíróság illetékes, amelynek illetékességi területén az állampolgár lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik. A polgári eljárásról szóló törvénykönyv kifejezetten szabályozza azokat a különleges eseteket, amikor nem ezt a szabályt kell alkalmazni. **A tartásra vonatkozó kérelem elbírálására az a bíróság jogosult, amelynek illetékességi területén a kiskorú gyermek a szülők rendelkezése vagy bírósági végzés alapján, illetve más fontos okból lakik** (ez a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 88. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti kizárólagos illetékesség).

6 Kérelmezőként közvetlenül (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

Lásd a 3. és a 4. kérdésre adott választ.

A perbeli cselekvőképességgel rendelkező felperes (jogosult) közvetlenül, azaz képviselő nélkül eljárást indíthat az illetékes bíróságon.

A polgári eljárásról szóló törvénykönyv 42. cikkének (3) bekezdése rögzíti az eljárást megindító kérelem (kereset) tartalmi elemeit: a befogadó bíróságot, a felperes személyét, a szóban forgó ügyet, a felperes kérelmét, annak leírását és a kereset keltét.

A keresetnek az általános tartalmi kellékek mellett tartalmaznia kell a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 79. cikkében meghatározott bizonyos egyedi információkat is. A tartási keresetnek meg kell jelölnie a kért tartásdíj összegét és azt az időpontot, amiktől annak megfizetését kéri. A bíróságnak a kérelem keretei között kell elbírálnia a nagykorú személy javára benyújtott tartási keresetet, mivel a bíróság nem kiskorú gyermek védelmében jár el a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 176. és további cikkei alapján, hanem rendes peres eljárásban.

A kereset benyújtható papíron, a bíróság hivatalában szóban jegyzőkönyvbe mondható, vagy benyújtható elektronikus kommunikációs segédeszköz útján (így telefaxon is). Az elektronikus kommunikációs segédeszköz útján az ügy érdemében

benyújtott kérelmeket ezt követően három napon belül papíron is be kell nyújtani vagy a bíróság hivatalában szóban jegyzőkönyvbe kell mondani; ezt a kötelezettséget nem kell alkalmazni azon kérelmekre, amelyeket előzetesen elektronikus aláírással láttak el. A telefax útján benyújtott kérelem eredeti példányát három napon belül be kell nyújtani. Azok a kérelmek nem vehetők figyelembe, amelyeket nem a fenti határidőn belül nyújtottak be.

A keresetet – beleértve annak mellékleteit is – annyi példányban kell benyújtani, hogy a bíróságnál maradjon egy eredeti példány és minden egyes fél kapjon egy eredeti példányt. Ha egy fél nem a szükséges számban nyújtja be a példányokat és a mellékleteket, akkor a bíróság a fél költségére másolatokat készít.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A bíróság által lefolytatott egyedi cselekményekért és eljárásokért fizetendő illetékekre a Szlovák Nemzeti Tanács bírósági illetékekről és a bűnügyi nyilvántartásban szereplő adatok példányairól szóló, 71/1992. sz. törvénye vonatkozik. Az illetékek felszámítása a bírósági illetékek jegyzékére való hivatkozással történik. Ez a jogszabály szabályozza a bírósági illetékek megfizetése alóli kivételeket a személyi körülmények vagy az eljárás tárgya alapján.

A tartás kérdésében a következő rendelkezések fontosak:

A bírósági gyermekvédelemmel kapcsolatos eljárások a tárgyi mentesség körébe eső kivételek közé tartoznak. Ez azt jelenti, hogy a kiskorú gyermek tartásával kapcsolatos eljárások szintén mentesek a bírósági illetékek alól.

A személyi körülményekkel kapcsolatos feltételek alapján mentességet élveznek a bírósági illeték megfizetése alól:

- a felperesek a tartás megállapítására, illetve a tartásdíj növelésére irányuló eljárásokban, a tartásdíjjal kapcsolatos késedelmi kamatok megfizetésére irányuló eljárásokban, valamint a tartást elrendelő külföldi végzés végrehajthatóságának elismerésére vagy végrehajthatóvá nyilvánítására irányuló eljárásokban;
- az egyedülálló anyák a tartásdíj, valamint a terhességgel és a szüléssel kapcsolatos egyes díjak megfizetésére irányuló eljárásokban.

A bírósági illetékek jegyzékének 8. pontja kifejezetten említi a házastársak közötti tartási igényekkel és a tartásdíjjal kapcsolatos eljárások illetékét:

8. pont	
a) a házastársak közötti tartással, tartásdíjjal és a más rokonok közötti tartási igényekkel, továbbá a tartásdíj emelésével kapcsolatos kérelmek esetén	a követelés értékének 2%-a, de legalább 16,50 EUR.
b) a házastársak közötti tartás, tartásdíj vagy más rokonok közötti tartás csökkentésével vagy megszüntetésével kapcsolatos kérelmek esetén	a követelés értékének 2%-a, de legalább 16,50 EUR.

Amennyiben az illetékek jegyzéke nem határoz meg egy külön díjszabást, és az ügy nem tartozik sem a személyes körülmények sem az eljárás tárgya alapján meghatározott csoportba, akkor a bírósági illetékek jegyzékének 1. pontjában említett illetékeket kell alkalmazni:

1. pont	
Külön meghatározott díjszabás hiányában a kereseti illeték	
a) a követelés értékének (összegének) vagy a pertárgy értékének	6%-a, de legalább 16,50 EUR és legfeljebb 16 596,50 EUR, kereskedelmi ügyekben legfeljebb 33 193,50 EUR.

Azt a felet, aki jogi segítségnyújtást kér, és megfelel az illetékmentesség feltételeinek, a bíróság a költségmentességi központhoz (*Centrum právnej pomoci*) irányítja. A bíróság erről a lehetőségről is tájékoztatja a felet (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 30. cikke). A polgári eljárásról szóló törvénykönyv 138. cikkének (1) bekezdése alapján a bíróság teljes vagy részleges illetékmentességet állapíthat meg a fél részére, ha ezt a fél helyzete indokolja, feltéve, hogy az előterjesztett kereset nem önkényes, és a fél nem olyan jogot gyakorol vagy véd, amely nyilvánvalóan alaptalannak fog bizonyulni. A bíróság eltérő végzése hiányában a mentesség a teljes eljárásra vonatkozik és visszamenőleges hatályú; a határozat előtt kifizetett illetékeket azonban nem térítik vissza.

A polgári eljárásról szóló törvénykönyv 138. cikkének (2)–(6) bekezdése:

(2) A fél helyzetének igazolása érdekében a kérelemhez a következőket kell csatolni:

a) az Igazságügyi Minisztérium honlapján közzétett minta alapján kitöltött nyomtatvány; vagy

b) külön jogszabály szerinti rászorultsági határozat.

(3) A bírói tanács elnöke vagy az egyesbíró a soron következő tárgyaláson tájékoztatja a többi felet a bírósági illeték megfizetése alóli mentességről.

(4) Ha egy fél külön jogszabály alapján költségmentességben részesül, ez a határozat a bírósági illetékek alóli mentességre is kiterjed a biztosított költségmentesség mértékével megegyező mértékben.

(5) A bíróság az eljárás során bármikor, visszamenőleges hatállyal is visszavonhatja a bírósági illeték megfizetése alóli mentességre vonatkozó határozatát, ha az eljárás jogerős lezárása előtt nyilvánvalóvá válik, hogy a fél helyzete nem volt olyan, ami indokolta volna a mentesség alkalmazását.

(6) Ha a bírósági illeték megfizetése alóli mentességben részesülő félnek van meghatalmazott képviselője, a mentesség – a megítélt mértékben – a képviselő térítéseire és díjazására is vonatkozik.

A jogi segítségnyújtás rendszerét, továbbá a rászoruló, jogaik gyakorlása és védelme érdekében jogi szolgáltatásokat igénybe venni nem tudó magánszemélyek részére nyújtott jogi segítség tekintetében a költségmentességi központ eljárásrendjét, valamint a jogi segítség mértékét a rászoruló személyek részére nyújtott jogi segítségről, valamint a jogi hivatásokról szóló 586/2003. sz. törvény és az engedélyköteles tevékenységekről szóló, a 8/2005. sz. törvénnyel módosított 455/1991. sz. törvény (tevékenységekről szóló törvény) módosításáról szóló, módosított 327/2005. sz. törvény szabályozza. A fenti törvény határozza meg továbbá a jogi segítségnyújtás feltételeit, továbbá a jogi segítségnyújtás iránti kérelmekre vonatkozó folyamat során a természetes személyek és az illetékes hatóságok által követendő eljárást, valamint a jogi segítségnyújtás intézményi szervezeti kereteit.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számíttják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

Szlovákiában a jog nem határozza meg a tartásdíj konkrét összegét.

Családjogi ügyekben a bíróságok kötelesek minden ügyet az adott körülményekre tekintettel, egyedileg megvizsgálni, ezért a törvény nem határozza meg a tartásdíj konkrét összegét. Családjogi ügyekben más területekhez képest sokkal kevésbé tudja egy jogszabály kellően és kifejezetten megjeleníteni az élet sokféleségét.

A családjogi törvény 75. cikkének (1) bekezdése szerint a tartás összegének megállapítása során a bíróság figyelembe veszi a **jogosult indokolt szükségleteit**, valamint a kötelezett **képességeit, lehetőségeit és pénzügyi helyzetét**. A bíróság azokban az esetekben is megvizsgálja a kötelezett képességeit, lehetőségeit és pénzügyi helyzetét, amikor a kötelezett – tényleges indok nélkül – kilép a rendes foglalkoztatásból vagy felmondja megfelelő munkaviszonyát, illetve lemond a rendszeres jövedelemforrásáról; figyelembe veszi továbbá a bíróság a kötelezett által vállalt bármely ésszerűtlen pénzügyi kockázatot is.

Ami a szülő-gyermek tartást illeti: gyermekeik tartásához mindkét szülőnek képességei, lehetőségei és pénzügyi helyzete szerint hozzá kell járulnia. A gyermeknek joga van arra, hogy szülei életszínvonalán éljen. A fizetendő tartásdíj összegének megállapítása során a bíróság figyelembe veszi, hogy melyik szülő milyen mértékben gondoskodik személyesen a gyermekről. Ha a szülők megosztva gyakorolják a kiskorú gyermek feletti felügyeleti jogot, a bíróság a tartásdíj összegének megállapítása során figyelembe veszi az egyes szülőknél eltöltött tartózkodási időt, de úgy is dönthet, hogy nem állapít meg tartásdíjat mindaddig, amíg a gyermeket váltakozó tartózkodási helyen neveli a két szülő.

A **tartásdíj legalacsonyabb összegét** a családjogi törvény 62. cikkének (3) bekezdése határozza meg (ez jelenleg 27 EUR): *Mindkét szülő – tekintet nélkül képességeire, lehetőségeire és pénzügyi helyzetére – köteles teljesíteni a minimális tartási kötelezettséget, ami eltartott kiskorú gyermek vagy a vonatkozó jogszabályban meghatározott eltartott gyermek esetén a létminimum 30%-a.*

A körülmények megváltozása esetén a családjogi törvény 78. cikke alapján **felülvizsgálhatók a tartási igényekre vonatkozó intézkedések és bírósági végzések**. A kiskorú gyermek tartásdíjától eltérően (lásd a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 163. cikkének (2) bekezdését) a tartásra vonatkozó végzések csak kérelemre módosíthatók vagy helyezhetők hatályon kívül. Ha a kiskorú gyermek tartásdíját egy adott múltbeli időszakra nézve visszamenőlegesen eltörlik vagy csökkentik, a korábban kifizetett tartás nem térítendő vissza. A körülmények változása esetén mindig figyelembe veszik a megélhetési költségeket.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A tartást általában a kötelezett fél (adós) fizeti a jogosult (kedvezményezett) részére.

A családjogi törvény 76. cikke szerint a tartásdíjat rendszeresen, ismétlődő összegekben, havonta előre kell megfizetni. A kölcsönös igények csak megállapodás esetén számíthatók be tartás iránti igényekkel szemben. A kiskorú gyermek tartásdíjára

vonatkozó követelés nem lehet beszámítás tárgya. Ha a kötelezett a bíróság által elrendelt tartásdíj megfizetésével késedelembe esik, a jogosult a polgári jog szabályai szerint késedelmi kamatot követelhet a késedelmes összeg tekintetében. A tartás céljára kifizetett összegeket először a főkövetelés fedezésére kell elszámolni, majd pedig – miután a főkövetelés teljes egészében teljesült – a késedelmi kamatokat kell jóváírni.

A kiskorúak tartásdíja tekintetében a bírósági joggyakorlat szerint a felügyeletet nem gyakorló szülő köteles tartásdíjat fizetni annak a szülőnek, aki személyesen gondoskodik a gyermekről, és ezt minden hónapban egy meghatározott időpontig kell megtennie.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

A tartásdíj megfizetésének kikényszerítése végrehajtó útján történik. A végrehajtási eljárás végrehajtási kérelemmel indul. Az eljárást a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának a bírósági tisztviselőkről és zárolási cselekményekről, valamint egyes jogszabályok módosításáról szóló, módosított 233/1995. sz. törvénye (Végrehajtási eljárási törvény) szabályozza. A tartási kötelezettségeket leggyakrabban a kötelezett munkabérének vagy más jövedelmének lefoglalásával hajtják be. Ha olyan végrehajtási végzést fogadnak el, amely pénzüsszeg fizetésének kötelezettségét írja elő, akkor a munkabér vagy más jövedelem lefoglalásán kívül további lehetőségek állnak rendelkezésre a késedelmes tartásdíj behajtására: a tartozás harmadik féltől történő behajtása, ingóság értékesítése, értékpapírok értékesítése, ingatlan vagyontárgy értékesítése, üzletrész értékesítése, gépjárművezetői engedély felfüggesztése. Utóbbi lehetőség különösen fontos a tartásdíj behajtásával kapcsolatban. A végrehajtó elrendelheti bárki vezetői engedélyének a felfüggesztését, aki nem teljesíti a bíróság tartási végzését. A végrehajtó az illetékes rendőri szervnek is kézbesíti a vezetői engedély felfüggesztéséről szóló végrehajtási végzést. Miután a végrehajtás tárgya teljesítésre kerül, a végrehajtó haladéktalanul kibocsátja a vezetői engedély felfüggesztésének megszüntetéséről szóló végzést.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

A Családjogi törvény 77. cikke szerint a tartási követelések behajtása tekintetében nincs elévülési idő. A tartás azonban csak attól az időponttól ítélt meg, amikor a bírósági eljárás megkezdődött. A kiskorú gyermeket megillető tartásdíj az eljárás megkezdésének időpontjától számított legfeljebb három évre visszamenőleg is megítélhető, de csak akkor, ha fennállnak a különleges elbánás indokai. Az egyes, ismétlődő tartási kifizetésekhez fűződő jogokra vonatkozóan van elévülési idő.

A polgári törvénykönyv (40/1964. sz. törvény) 101. cikke az alábbiak szerint határozza meg az elévülési időket:

- (1) *A bíróság vagy más hatóság jogerős határozatával megítélt jog azon napot követő tíz év elteltével évül el*, amikor a kötelezett félnek a határozatot végre kellett hajtania. A kötelezett által a tartozás alapját és összegét illetően írásban elismert jog az elismerés időpontját követő tíz év elteltével évül el; ha azonban az elismerés végrehajtási határidőt tartalmaz, az elévülési idő a fenti határidő lejártának napján kezdődik.
- (2) *Ugyanez az elévülési idő vonatkozik azokra az egyes részletekre is, amelyekre a fizetést a határozatban vagy az elismerésben felosztották*; az egyes részletek elévülési ideje azok esedékességének napján kezdődik. Ha egy tartozás valamely részletének meg nem fizetése következtében teljes egészében esedékessé válik, *akkor a tízéves elévülési idő a meg nem fizetett részlet esedékessé válásának időpontjában kezdődik.*
- (3) *A kamat és az ismétlődő teljesítés elévülési ideje három év; ha azonban jogerősen megítélik vagy írásban elismerik, akkor ez az elévülési idő csak arra a kamatra és ismétlődő teljesítésre vonatkozik, amely a határozat jogerőssé válása vagy az elismerés megtétele után válik esedékessé.*

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

Belföldi ügyekben nincs olyan különleges hatóság, amelynek a tartási követelések behajtásában való segítségnyújtás lenne a feladata.

A más országra is kiterjedő ügyekben a Gyermek és Fiatalkorúak Nemzetközi Jogi Védelmi Központja (*Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže*) segíthet. A Központ segít a tartás behajtásában azokban az esetekben, amikor a gyermek tartásdíjának fizetésére kötelezett személy külföldön, a jogosult pedig Szlovákiában él, vagy fordítva (azaz ha a jogosult él külföldön, és olyan kötelezettől hajtja be a tartásdíjat, akinek a szokásos tartózkodási helye Szlovákiában van).

13 A kötelezett helyett megelölgezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

A helyettesítő tartásról szóló, valamint a 36/2005. sz. családjogi törvényről szóló és egyes törvényeket módosító törvényt módosító 201/2008. sz. törvény, a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságának (*Ústavný súd*) 615/2006. sz. határozata értelmében meghatározza azt a mechanizmust, mely szerint az állam (a munkaügyi, szociális és családügyi hivatal – *úrad práce, sociálnych vecí a rodiny*) megelölgezheti a helyettesítő tartást a jogosultak számára. A helyettesítő tartás azokban az esetekben járul hozzá

az eltartott gyermek tartásához, amikor a kötelezett nem fizeti meg a bíróság jogerős határozatával elrendelt, vagy a bíróság által jóváhagyott megállapodásban meghatározott összeget.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Igen.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

A Gyermekek és Fiataikorúak Nemzetközi Jogi Védelmi Központja – amelyet a szlovák munkaügyi, szociális és családjogi minisztérium hozott létre, és amelyet államilag fenntartott szervezetként közvetlenül irányít – jogi védelmet nyújt a gyermekek és fiatalok számára olyan ügyekben, amelyekben más ország is érintett. A Központ 1993. február 1. óta működik, illetékessége egész Szlovákiára kiterjed.

A szociális segítségnyújtásról szóló 195/1998. sz. módosított törvény alapján 1998. július 1. óta a Központ kormányzati szociális segítségnyújtó hatóságnak minősül.

Elérhetőség/cím:

Špitálska 8, P. O. BOX 57, 814 99 Bratislava,

E-mail: cipc@cipc.gov.sk, info@cipc.gov.sk,

Tel.: +421 2 2046 3208, +421 2 2046 3248,

Fax: +421 2 2046 3258, 24 órás telefonvonal (csak segélyhívás) +421 915 405 954.

A Szlovák Köztársaságban a Központ a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: tartási rendelet), valamint a gyermektartás és a családi tartások egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról szóló, 2007. évi hágai egyezmény szerinti központi hatóság.

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhetek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Külföldről nem lehet közvetlenül a Központhoz kérelemmel fordulni. Ha a tartás megfizetését külföldön élő személy kéri, fel kell vennie a kapcsolatot az adott ország illetékes hatóságaival, akik aztán továbbítják a kérelmet a szlovák Központhoz.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

—

16 Kötí-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

A Szlovák Köztársaságra nézve kötelező a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogra vonatkozó, 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

—

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

A határokon átnyúló tartási ügyekben a költségmentesség biztosítása a tartási rendelet 44. cikke (3) bekezdésének alkalmazásától függ. Szlovákia központi hatósága, a **Gyermekek és Fiataikorúak Nemzetközi Jogi Védelmi Központja ingyenesen nyújtja** szolgáltatásait. Szlovákiában a tartási végzésre, illetve annak módosítására vonatkozó rendes eljárásokban nincs szükség költségmentességre.

Azokban az esetekben, amikor az eljárás ezt szükségessé teszi, a 46. cikk alapján a 21 év alatti természetes személyek költségmentességben részesülnek. Ezt a fajta jogi segítséget a rászoruló személyek részére történő jogi segítségnyújtásról szóló, módosított 327/2005. sz. törvény alapján a **Költségmentességi Központ** biztosítja.

A 46. cikk hatálya alá nem tartozó esetekben a fenti törvénnyel összhangban kerül sor a költségmentesség biztosítására, feltéve, hogy a felperes – ugyanezen törvény szabályai alapján – megfelel a költségmentesség jogosultsági feltételeinek.

A költségmentességre nem jogosult kérelmezők a bírósági illetékekről és a bűnügyi nyilvántartásban szereplő adatokról kiadott másolatokról szóló, 71/1992. sz. törvény alapján kötelesek bírósági illetéket fizetni. A gyermekek és szüleik közötti kölcsönös tartás esetei a törvény értelmében illetékmentesek. Azok a kérelmezők, akik személyesen kérelmezik a tartási végzést vagy a tartásdíj növelését, szintén mentesek a bírósági illetékek megfizetése alól. Ezenfelül minden kérelmező köteles megfizetni az általuk és a képviselőjük által indított eljárások költségeit. A felek az ügyben és az eljárásban való részvételükkel arányosan kötelesek megosztani az eljárások közös költségeit. Nagykorúak tartása esetében a bíróságok a pernyertes felperesek részére megítélik a pervesztes féllel szembeni joggyakorlás vagy jogvédelem szükséges költségeit.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

A tartási rendelet 49. cikkének (1) bekezdésében meghatározott központi hatóság az 1993. február 1-én létrehozott Gyermekek és Fiatalkorúak Nemzetközi Jogi Védelmi Központja. A tartási rendelet 51. cikkében írt tevékenységekkel kapcsolatban nem kellett semmiféle különös intézkedést elfogadni, mert a Központ a nemzetközi egyezmények (különösen a tartásdíj külföldön való behajtása tárgyában 1956. évi június 20-án kelt nemzetközi egyezmény) alapján továbbító és fogadó ügynökségként működött azt megelőzően, hogy a tartási rendelet alkalmazása megkezdődött, ezért a Központ tekintetében csak kisebb (a személyzetet érintő) szervezeti változtatásokra volt szükség.

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 14/01/2019